

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 37
(Dos, No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Sorsdöntő esztendő

Minden jel arra vall, hogy az idei háborús év döntő jelentőségű lesz. Az eddigi hatalmas előkészületek megdöbbentő arányokban vetik a jövő horizontjára a bekövetkező események képét. A francia fegyverszüneti szerződés megkötése óta aránylagos csend volt Európában, de ez az idő nem a tepszedés korát jelentette, mert a viszonylagos csend eienére is olyan nagyméretű előkészületek történtek a német fegyverkezésben, hogy azokhoz képest az előző évek eredményei csupán kezdetnek tekinthetők, bármilyen sikerrel is jártak azok.

A háború első szakasza lezajlott és az elért győzelem ellenére is úgy emberben, mint anyagban Németország keveset veszített. Csekély volt tehát az utánpótlás és így a további értelmes oroszlásra az új fegyverkezést szolgálta. A múlt esztendő óta csaknem egész Európa üzemei és nyersanyagai a tengely rendelkezésére állanak. Megállapítható tehát, hogy hadsege most 1941 tavaszán még erősebb, felkészültebb, mint 1940 tavaszán volt. Vajjon mi fog történni ezekben a sorsrhes hónapokban, erre kívánsai az egész világ.

Ezt próbálják most találgatni, de a megfajtás kevés reményével, mert a vezérkarok és a legfőbb politikai illetékesek tervcikről nem igen adnak számot. Ők úgy vélik, hogy elég mindent megtudni akkor, amikor annak az ideje elkövetkezik, amikor a tények már önmagukért beszélnek. Egy azonban máris bizonyos. Fárni történeljé is a Balkánon, a főcél mégis csak Anglia, a brit anyaország marad a német hadvezetés számára. Nyilatkozatok jönnek napról napra Angliából, ahol az ország megtámadását bármely pillanatban lehetségesnek tartják, de Németország sem onál titkot abból, hogy az idei hadműveletek nagy utóhatója ez a gigantikus arányú katonai lépés lesz. Ez a támadás ezáltal lett időszerű, mert az elmúlt esztendő aránylagos esendjében megépítették a szükséges alapot. Nagy előnyt jelent a végső cél elérésénél az a körülmény is, hogy az olaszok lekötötték az angolok fegyveres erejét és a Földközi tengeren az angol flotta legnagyobb részét, így nyugodtan megtörténhettek a végső pótlások. Ezt ugy kell értenünk, hogy különös felkészülés volt szükséges ahhoz a mai időkben példátlan vállalkozáshoz, amelynek központjában az angliai invázió gondolata áll.

Készen állnak már az új hajótipusok és kívánt buvárhajók, amelyek lehetségesse tehetik azt, ami lehetetlennek látszott. A nagy tavaszi tengeri offenzíva során rövidesen már láthatók lesznek ennek a harenak eredményei. A tavaszi hónapokban tömegesen fognak megjelenni a legkülönbözőbb rendeltetésű tengeri hadieszközök, hogy a brit anyaországot teljesen körülzárják és más vizeken is megzavarják a forgalmat. Ez fogja bevezetni a nagy támadást, amelynek veszélyeit az angol tengerészetiügyi miniszter is már nagyon élesen látja, aki legutóbbi beszédében felhívat intézett Kanadához, hogy ezentul minden erejét hajók építésére fordítsa, mert a brit világbirodalomnak ezekre van most a legnagyobb szüksége. De vannak más jelek, más történések is, amelyek azt bizonyítják, hogy milyen komolyan látják a közeljövő alakulását az Egyesült Államokban is. Anglia és az Unió között ugyanis most tárgyaok folynak arról, hogyan lehetne Írország semlegességét ég nagyobb érvényességgel kidomborítani. A legújabb tárgyalások eredményeképpen arról van szó, hogy Írország eilegességét Angliának és Amerikának együtt kell garantálni és vizeit nemzetközinek kell nyilvánítani, ahogyan nemzetközinek nyilvánították annak idején a Panama-szármát.

Abban az estben Anglia azt reméli, hogy Írország nyugati kikötőibe Amerika korlátlanul szállíthatja a hadianyagot, mert nemzetközi jellege révén, minden támadás len tisztosítva van. Másrészt avval is igyekeznek hangtot lelteni, hogy egy új találmány révén a buvárhajók madsa nem lesz elég hatályos. Ez a találmány állítólag y új típusú hajó volna, az ugynevezett trawle, amely a rpedromboló és a gyorsnaszad között foglal helyet és ok előnyeit egyesíti. Kétséges azonban, hogy a diplomá-i sakkhúszások és bizonyos találmányok hatályos ellenerei lehetnek-e annak a támadásnak, amelyre Német- szág most végérvényesen felkészült. Felkészült abban a latban, hogy ennek a sikere meghozza számára a győzel- s döntést.

Angol megfélemlítési kísérlet

Brit győzelem esetében egész Jugoszláviát felosztják

A német távirati iroda jelenti Belgrádból, hogy jól értesült politikai körök érdekes részleteket hoztak nyilvánosságra arról a megatartásról, amelyet Sir Ronald Campbell belgrádi angol követ tanusított Athénből való visszatérése után a jugoszláv vezető személyiségek iránt. Campbell a mult hét közepén érkezett vissza Athénből, ahol Eden külügyminiszterrel találkozott, aki újabb utasításokkal látta el. Campbell ugyanis egyszerűen

azt követelte, hogy Jugoszlávia lépjen be Anglia oldalán a háboruba és Görögországgal együtt harcoljon Európa „szabadságáért”. Közölte azt is, hogy amennyiben Jugoszlávia ezt a követelést nem teljesíti, akkor majd viselni kell ezért a következményeket, angol győzelem esetén pedig egész Jugoszláviát felosztják.

Belgrádi miniszterek berlini utazásai

Belgrádi politikai körökben két nap óta arról beszélnek, hogy Czvetkovits miniszterelnök és Czinczár Markovics külügyminiszter rövidesen Berlinbe utaznak. Hivatalos helyről ezt a hirt nem cáfolták, de nem is erősítették meg. Ezzel kapcsolatban a Vreme című

A jugoszláv vezetők megfélemlítő módon fogadták ezt a fenyegetést. Sir Campbell akciójának támogatására és a helyzet megmentése érdekében beleszólt ebbe a különös diplomáciai játékba Arthur Bliss-Lane í és tanácsokkal kívánta szolgálni anglia ügyét. Hangoztatta,

Amerikának is az a kívánsága, hogy Jugoszlávia csatlakozzék Anglia politikájához

és azt minden erejével támogassa. Ugyanabban az időben Anglia ügynökei révén fokozta a jugoszláv közvélemény előtt kifejtett erőfeszítéseit. Ez a sokféle eszközzel folytatott harc bizonytalanságot és belső zavarokat akart teremteni abban a reményben, hogy a megfélemlített vezető személyiségek végül is hajlandók lesznek feláldozni legszentebb nemzeti érdekeiket a plutokrácia oltárán. (R)

lap azt írja, hogy a két jugoszláv politikus berlini útjára csak a Belgrádban folyó fontos tanácskozások befejezése után, valószínűleg a jövő hét elején kerül a sor.

Anglia megszállással fenyegeti Portugáliát

Döntő tengeri ütközetre készül a brit hadvezetés az Atlanti Óceánon — Amerika zárolja az összes magyar letéteket

Tangerből jelenti a Rador iroda: A Stefani-hirügynökség közlése szerint, portugál sajtóköriökben élénken foglalkoznak azokkal a híresztelésekkel, melyek szerint

Anglia az Azori-szigetek elfoglalására készül és egyidőben partraszállást kísérelne meg Portugáliában.

A brit hadvezetés véleménye szerint, Gibraltár védelméért a legmesszebbmenő áldozatoktól sem szabad visszariadni. Az említett szigetcsoport az Atlanti-óceánban, a Gibraltár szorosától nyugatra 320 tengeri mérföldre fekszik s

jelentek Portugáliához tartozik.

Lakosainak száma körülbelül negyedmillió, csaknem kizárólag portugálok.

Más hírváltozat e kérdéssel kapcsolatosan az, hogy Angliának az Atlanti-óceáni döntő tengeri ütközet szempontjából lesz szüksége az Azori szigetekre. Valószínűnek látszik, hogy a brit hadvezetés figyelmé amerikai sugalmazásra irányul a portugál partvidék felé.

Portugál kormánykörök a kérdéssel kapcsolatosan a legmerevebb tartzkodást tanusítják, semmiféle felvilágosításra nem hajlandók.

Mint egy lisszaboni jelentés közli, a portugál partvidéken fokozottabb katonai ellenőrzést vezettek be, a kikötői parancsnokságok és a portugál flotta pedig

parancsot kaptak azonnali tüzelésre, mi- holt bármilyen nemzetiségű hadihajó por- tugál vizeken mutatkozna.

A portugál közvélemény érthető izgalommal és idegességgel várja a további fejleményeket.

Washingtonból jelenti a Havas távirati ügynökség, hogy Morgenthau kincstári miniszter közölte a sajtó munkatársaival Roosevelttel ama rendeletét, mely szerint

zárolják az összes magyar letéteket az Egyesült Államokban.

Az államkincstár vezetősége megtagadott minden felvilágosítást ez intézkedéssel kapcsolatban.

Egy másik washingtoni jelentés azonban beszámol arról, hogy Cordell Hull államtitkár legújabb sajtónyilatkozatában kijelentette, hogy az Egyesült Államok

Magyarországot német főnhatóság alatt lévőnek tekintik.

Washingtonból jelenti a Rador, hogy február hónap folyamán 972 bj bombavető készült az amerikai repülőgépgyárakban s ezekből 879 gépet részben az angol, részben az amerikai légi haderő már át is vett.

A légügyi államtitkárság terve szerint 1942 júliusától kezdve évente 32.000 harci repülőgépet gyártanak az Egyesült Államokban.

Románia új berlini követe megérkezett állomahelyére. Berlinből jelenti a Rador-iroda: Raoul Bossy, Románia új berlini követe, pénteken megérkezett a német fővárosba. A román diplomatát Ribbentrop külügyminiszter nevében — aki tudvalevőleg nem tartozik jelenleg Berlinben, — Sebubert protokollfőnök fogadta.

Japán szembeszáll Anglia újabb cselszövéseivel

Tokióból jelenti a Rador-iroda: A Kokumin Schim-Bum című japán lap a legújabb politikai eseményekkel foglalkozva megállapítja, hogy az Anglia megsegítését előző amerikai törvényjavaslat megszavazása, valamint Matsuoka külügyminiszter európai utazása egyaránt hozzájárul a helyzet tisztázásához és

most már tisztán felismerhetővé válik a szembenálló felek közötti éles határvonal.

Matsuoka külügyminiszter ép most utazik Berlinbe és Rómába, amikor a háromhatalmi egyezmény hatalmi csoportja végzetes üttét készül ütni Angliára. Érthető, hogy ennek ellensúlyozására az Egyesült Államok fokozzák az

Anglia megsegítésére irányuló tevékenységüket. Japán szerepe az új világrendben most már mellőzhetetlen tényező és a Francia Indokina ügyében kifejtett erőfeszítései máris biztosították számára az elsőbbséget az ázsiai élettérben. Matsuoka külügyminiszter utazása szorosban összefügg Japán ama diplomáciai törekvével, hogy gátat vessen az Anglia által szándékolt újabb bonyodalmaknak.

Magától értetődik, hogy a japán külügyminiszter európai utazása tulmely az udvarias jellegű látogatáson és lényegesen hozzájárul a tengelyhatalmak döntő helyzetének megszilárdításához. A japán nép egy emberként áll a kormány mögött.

Pacha Agoston dr. megyéspüspök pásztorlevele

Legdrágább kincsünk: Ősi szent hitünk

Pacha Agoston dr. megyéspüspök a nagybőjt alkalmából pásztorlevelet írt az egyházmegyéje híveire. A püspöki írás alap gondolata:

Keresztény katolikus nép vagyunk.

A püspök a bőjt előkészületre utal és az apostolt idézi: Ime most van a kellő idő, ime most az üdvösség napja.

— Országunkat az elmúlt esztendőben sok és súlyos csapás érte — mondja többek között a püspöki körlevél. A helyzet nem változott az új esztendőben, sőt rosszabbra fordult. Messze országokban kemény és véres háborút folytatnak. S a háború voltaképpen már a szomszédban dúl. Eddig még elkerült bennünket, de a mi fiaink és a család-apák két esztendő óta fegyverben állanak s ez az állapot mindazzal, ami vele jár, hasonlatos a hadiállapothoz. Tavaly a víz öntötte el szántóföldjeinket és gyenge, sőt igen gyenge aratásunk volt. Megmozdult Románia földje s a földrengés következtében az ország igen nagy károkat szenvedett. Mindezekhez még egy újabb és nagyobb szerencsétlenség járult: az országban dúló belső nyugtalanság és zavargás. Ezt a kárt, amely ugy az országot, mint az egyes embert sújtotta, szintén át nem látjuk, szinte fel nem értékelhetjük.

A pásztorlevél ezután kifejezi törhetetlen bizalmát a Gondviselésben és a reményt arra, hogy távoltartja tőlünk a háború ostromát. S megint lesz béke, az emberek munkába állhatnak s újra keresetbe láthatnak.

— Voltak mindig, akik Isten létét kétségbevetették,

A piarista rend jogi személyiségét a kormány elismerte

Tóth Lajos, a timișoari (temesvári) piarista liceum igazgatója és a kegyes tanítórend romániai főnöke, a közelmúltban hivatalos leiratot kapott a vallásügyi minisztériumtól. Ezen nagyfontosságú leirat értelmében a romániai piarista rendet bevezették a jogi személyiség elismeréséről szóló különleges nyilvántartásba. A mult év október havában jelent meg a kormány újabb rendelete a jogi személyiségről és a kultusz törvény 36. szakasza, amely idővel különböző módosításokon ment keresztül, október másodikán jelent meg a hivatalos lapban új fogalmazásban. Eszerint csak azok a szerzetes rendek bírhatnak Romániában jogi személyiséggel, amelyek 1928. április

22-én az ország területén működtek, előjárók és tagjaik román állampolgárok és amely szerzetes rendek felvételre nyertek abba a különleges nyilvántartásba, amelyet a minisztérium vezet. A romániai piarista rend jogi személyiségének az elismerése — amely nyilván a Szentek közbenjárása történt — rendkívüli jelentőséggel bír és döntő befolyással lesz a timișoari (temesvári) rendház ingatlanai körül folyamatban levő perekre is, amennyiben a rend ellen indított peres eljárások egyik érve az is volt, hogy a rend nem sirtokolhat ingatlan és nem lehet telek-könyvileg bejegyzett tulajdonos, mert nincsen jogi személyisége.

Súlyos fegyházra ítélték egy magyar nyilas képviselőt és társait felségsértés miatt

A budapesti királyi Kuria legfelső fokán most ítélték Wirth Károly nyilas képviselőt és huszonhárom társának felségsértési bűnperében és a törvényszék által kiszabott büntetést jelentékenyen felemelte. Tényállásként megállapította a bíróság, hogy az 1940. év július havában Wirth erzsákos akcióra határozta el magát, amelyhez segítőtársakat keresett. Ezért megbeszélésre hívta társait, akikkel részletesen ismertette terveit. Szerinte Szálasi ki kell szabadítani úgy, hogy amnesztiát kapjon és megbízást a kormány megalakítására. Mivel a kormány erre nem volt hajlandó, elhatározták, hogy erőszakkal kényszerítik ki a megbízásokat.

Elhatározták tehát, hogy a kormányt elfogják és a merényletet végrehajtják ellene.

Wirth terveit a vádlottak nagyrészt helyeselték és a megbeszélések során kialakult a részletes terv is. Eszerint a merényletet a kenderesi úton akarták végrehajtani. Ponyvával letakart tehérgépkocsira ötvenötven felfegyverzett embert akartak ültetni, géppuskákkal felszerelve és az egyik mellékúton lesbeállva várják majd a kormányzó autóját. Adott pillanatban az egyik teherautó elvágta volna a kormányzó gépkocsiját a kiserő motorkerékpáros csendőrzárórától, a másik tehérgépkocsi pedig a kiserő gépkocsitól választotta volna el a kormányzó autóját.

A vádlottak elhatározták, hogy a kormányzó kísértét erzsákkal elfogják és azokat le-

verik.

A végleges tervet Wirth feladata volt katonai szakér-

tővel kidolgoztatni, ő gondoskodott volna a szükséges autokról, fegyverekről és katonaruhákról, amelyekből embereit be akarta öltöztetni.

Ezen tényállás alapján a törvényszék mint rendkívüli bíróság kimondta a vádlottak bűnösségét és Wirth Károlyt

felségsértésre irányuló szövetségés büntetésben és hatósági közeg elbni erőszak vétésében

bűnösnek találva négyéves fegyházra, Bosnyák Imre és Szűcs György vádlottakat két évi fegyházra, Gál Jenő négy évi fegyházra, Almási Gyulát 2 évi és két hónapi fegyházra, újabb Tóth Lászlót egy évi börtönre, Vörös Mihályt két évi és két hónapi fegyházra, Fogolyan András egy évi börtönre, Tóth Ernőt másfél évi börtönre, Mohár Richardot két évi és két hónapi fegyházra, Kostyá Zoltánt és Vida Mihályt öt-öt havi fegyházra és (ál Józsefet négy hónapi fegyházbüntetésre ítélte. Többváltottat a törvényszék felmentett, egyben felmentette valamennyi vádlottat hétréndbeli gyilkosságra irányuló szövetség büntetése alól is.

A budapesti Kuria a múlt napokban foglalkozott az ügygel és a semmégi panaszokat felülvizsgálva megváltoztatta a törvényszék ítéletét, amelynek kiszabott büntetési mértékét jelentékenyen felemelte.

Wirth Károlyt büntetést a Kuria tizenöt évi fegyházra melte fel,

a többi vádlott büntetését eddig négy és tizenhárom évi fegyházbüntetés között állapította meg.

A legionárius mozgalom javainak kezelését a Nemzeti Bank veszi át

Bucurestiből jelenti: A hivatalos lap mai száma törvényrendeletet közöl, amelynek értelmében a legionárius mozgalom összes javait a Nemzeti Bank foglalja le s azt a pénzügyminiszter hatáskörbe utalja. Ugyanilyen kezelés alá kerülnek mindazok az eszközök, amelyeket a katonai és polgári hatóságok a házkutatások során lefoglaltak s amelyeket igazi tulajdonosok nem tudnak visszaszolgáltatni. A pénzügyminiszternek rendelkezésére bocsátandó, ezenfelül egy kétszáz milliós kölcsön, azoknak a szerződéses kötelezettségeknek fedezésére, amelyeket a légio mozgalom vett igénybe.

Ismet İnönü elnök nem válaszolt a Führer üzenetére

Istanbulból jelenti a Stefani távirati iroda, hogy İnönü elnöknek a birdalmi vezér üzenetére adandó válasza még nem ismeretes és azt nem küldték el Hitler vezérnek. Hivatalos körök véleménye szerint az elnök rövidesen válaszol az üzenetre és reméli, hogy ez a válasz nem veszélyezteti azt a semlegességet, amelyet Törökország eddig mutatott.

Levegőbe repült egy puszkaporraktár Spanyolországban

Madridból érkezett jelentés szerint tegnap délután Sevillában a munkások által lakott városnegyedben felrobbant egy lőszerraktár. A robbanás ereje pusztító volt, mert a munkásházak közül sok összedült és számos személy a romok alá került. Halottak számát nem ismerik, de attól tartanak, hogy sok ember életét veszítette. A robbanástól megrémült lakosság ijedtében az utcára szaladt és mivel a hírte, hogy légítámadás történt, a légóalmi helybe áratát valóssággal megostromolta.

Meggyilkolták Igo Sym lengyel mozisínészt

A Német Távirati Iroda jelenti Varsóból, hogy néhány nap előtt lengyel hazafiak a lakásán meggyilkolták Igo Sym lengyel mozisínészt. A német kormány ezzel kapcsolatban közölte, hogy szigorú megkorlátozást léptet életbe, ha három nap alatt ne kerülnek kézre a gyilkosok. Két nappal később gyilkosoknak esett áldozatul Vasilevski lengyel bíró aki együttműködött a német hatóságokkal.

Papszentelés. Pacha Agoston dr. megyéspüspök Lugojra (Lugosra) utazott, ahol holnap, vasárnap Turay János és Laschober János minorita rendtagokat pappá szenteli. A püspököt Héber János püspöki titkár kísérte utjára.

Megindult az olaszok támadása Albániában

Belgrádból jelentik: A Német Távirati Iroda a jugoszláv lapok jelentéseiből megállapítja, hogy a görög-olasz fronton a harc ismét hevesebbé vált. A Politika című jugoszláv lap tudósítója szerint az ellenségeskedések kitérése óta most dúl a legádázabb küzdelem az olaszok előretörése már kialakulóban van.

Rómából jelenti a Rador: Péntek este az olasz nagyvezérkar a következő helyzetjelentést adta ki: a görög fronton a XI-ik hadtest gyalogsága és tüzértörzs adóz tevékenységet fejtett ki. Az olasz légialakulatok bombázták az ellenséges állásokat, valamint az egyik görög tengeri támaszpontot. Az olasz vadászgépek öt ellenséges repülőgépet lelőttek, míg közülük három nem tért vissza támaszpontjára. Március 13-án hajnalban ellenséges bombavetők támadást kíséreltek meg a valonai kikötőben horgonyzó olasz hajóegységek ellen, a résen álló légvédelem azonban elűzte az ellenséges gépeket, amelyek közül két bombavetőt lelőttek. Egy olasz hajó megsérült.

Az afrikai fronton
az olasz erők több helyen ellentámadásba mentek át, az olasz légierő pedig ellenséges motoros osztagokat bombázott.

A NÉMET HADIJELENTÉS

Berlini jelentés szerint angol gépek támadást intéztek Hamburg városa ellen és főleg nem katonai célpontokat bombáztak.

Az egyik bomba a hamburgi amerikai főkonzultátus épületére esett és azt megrongálta. A bombázás alkalmával több polgári személy meghalt vagy megsebesült. A német vadászenülőgépek és a légharóító utcaok szembeszálltak a támadó gépekkel és azok közül ötöt lelőttek. Valószínű, hogy még több angol repülőgép olyan súlyosan megrongálódott, hogy

nem térhetett vissza támaszpontjára.

Berlinből érkezett jelentés cáfolja azt a hivatalos angol jelentést, amely szerint angol hadihajók elsüllyesztettek egy német torpedórombolót. Illetékes német körök megállapították, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert angol hadihajók vagy repülőgépek az utóbbi időben sem német torpedórombolót, sem más német hadihajót nem süllyesztettek el.

Ujabb német hadijelentés beszámol arról a nagyarányú légitámadásról, melyet a német légierő a glasgowi kikötőberendezések ellen intézett. A támadásnak kedvezett a jó időjárás, holdtölte lévén,

a német gépek holtbiztos találatai igen érzékeny károkat okoztak.

Ugyanezen az éjszakán eredményesen bombázták Liverpoolt, ahol több élelmiszer-raktár gyulladt. Az előző német légitámadás alkalmával felgyújtott épületek lángjai már messziről mutatták az utat Liverpool felé. Német felderítő gépek súlyosan megrongáltak egy petroleumszállító gőzöst a Bristol öbölben. Az angolok hat vadászgépet vesztek.

AZ ANGOL HIVATALOS JELENTÉS

Kairóból jelenti a Rador iroda: A brit hadsereg-főparancsnokság beszámolója szerint a hadműveletek Abesszíniában és Olasz-Szomaliban tervszerűen folynak és kielégítőek.

A bensezüllött csapatok brit haderő oldalán állandóan nyomon követik a visszavonuló ellenséget.

Olasz-Szomaliban angol csapatok meglepetésszerű támadással megközelítették Daghaburt és sok foglyot ejtettek. Egy arab lobogó alatt közlekedő hajót brit repülők elfogták és angol kikötőbe kísérték. Amszterdamból jelenti a Rador iroda: Az angol tengernagy hivatal beismerte a Manistec cirkáló elsüllyedését.

XII. Pius pápa újabb békeközvetítésen fáradozik

Belgrádból jelentik: Az Avala-hirügynökség közli a Politika című jugoszláv lap római tudósítójának jelentését, mely szerint XII. Pius pápa a hadviselő államokban és az Egyesült Államokban lévő pápai követ-

ségeknek utasítást adott olyan irányban, hogy tájékozzanak a Vatikán újabb békeközvetítő javaslatával kapcsolatosan várható hivatalos álláspontok tekintetében. (Rador.)

Háromévesfél milliárd dollár az amerikai hadiflotta fejlesztésére

Roosevelt hét milliárd dollár hitelt szándékozik kiutalni Angliának

A Havas ügynökség washingtoni jelentése szerint az amerikai kamara a költségvetési bizottság felszólítására három milliárd 590 millió dollár hitel megszavazását kérte az amerikai hadiflotta fejlesztése céljára. Erre vonatkozólag a költségvetési bizottság meghallgatta az amerikai flotta nagyvezérkarának és Knox ezredes amerikai tengerészeti miniszternek véleményét. Amennyiben ezt a törvényt megszavazzák, akkor

a flotta fejlesztésére előirányzott hitel eléri a 6.7 milliárd dollárt.

Most nyilvánosságra került Knox miniszternek és a flotta parancsnokának február 3-án a titkos ülésen tett nyilatkozata is. Stark admirális akkor kijelentette, a helyzet annyira elmérgesedhetik, hogy az Egyesült Államoknak sürgősen meg kell erősíteni flottáját. Knox ezredes a tengelyhatalmak flottáját egy millió 835 ezer tonnára becsülte, míg az Egyesült Államok csak egy millió 250 ezer tonna hajóterrel rendelkezik. Ugy a tengerészeti miniszter, mint Stark admirális kijelentették, hogy jelenleg 729 hajó készül a hajóépítő műhelyekben és ezekkel a hajókkal

az amerikai flotta lesz a leghatalmasabb a világon.

Berlini hivatalos helyről kapott értesülés szerint a német hivatalos körökben nem okozott meglepetést az Angliát megsegítő törvény megszavazása. Az új amerikai törvény a vélemények szerint csak törvényesítette azt a helyzetet, amely már régóta fennállt, mert Angliába már eddig is szállítottak fegyvereket. Hivatkoznak ezzel kapcsolatban Hitler birodalmi vezér bejelentésére, amely szerint

a német haderő tavasszal még jobban megnehezíti Angliának hajókkal való megközelítését.

A berlini hivatalos körök ezt a törvényt nem is tekintik amerikai törvénynek, mert ennek

előkészítésében főleg zsidók működtek közre, akik ezt saját céljaik számára készítették. Hangoztaták berlini körökben, hogy ezzel a törvénnyel a helyzet az Egyesült Államok és a tengelyhatalmak között zavarossá vált és éppen ezért

nem látnak okot arra, hogy az eddigi tartózkodó magatartást tanúsítsák Amerika iránt továbbra is.

A német sajtó ebben a tekintetben már leszögezte álláspontját és az érdeklődés most már inkább Matsuo-ka japán külügyminiszter európai útja felé fordult.

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Angliának nyújtandó segély gyanánt, Hull, Timson és Knox helyeslésével

Roosevelt hét milliárd dollár hitelt szándékozik kiutalni.

A törvényjavaslatot a háborús hitel kiutalásával kapcsolatosan kedden tárgyalják.

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Az Egyesült Államok hadikészültségének fejlesztésére a szenátus megszavazta az 1.533.567.102 dolláros újabb költségvetést.

Az ország lakossága Antonescu államvezető mellett áll

Romániában népszavazás volt, amelyen az ország népének arra a kérdésre kellett válaszolnia, hogy támogatja Antonescu tábornagy államvezetését vagy sem. Az ország népe öntudatosan és lelkesen járult az urnák elé és a népszavazás eredménye igazolta, hogy a lakosság óriási lelkesedéssel Antonescu tábornagy mellett foglalt állást. Timisoarán (Temesvároton) 32.242 polgár szavazott igennel és csupán 53 szavazó szavazott nemmel. A megyében 92.574 igennel szavazatot raktak le és csak 261 volt a nemmel szavazók száma. A városban és a megyében összesen 124.816 volt azoknak a száma, akik igennel szavaztak és 314 szavazó szavazott nemmel. A leadott szavazatok végső összegezéséről szóló hivatalos jelentés szerint az ország területén 2.960.298 szavazó igennel és 2996 szavazó nemmel szavazott.

Az optálás végleges rendezése

Az optálás határidejére vonatkozólag a román és magyar kormányok között megegyezés jött létre. Az erről szóló jegyzőkönyvet Magyarország külügyminisztere és Románia budapesti meghatalmazott minisztere írták alá. Eszerint a bécsi döntés 3. és 4. szakaszában az optálási jogok gyakorlására megállapított hat hónapos határidő csak akkor kezdődik, ha erre vonatkozólag a két ország kormánya előbb külön megegyezésre jut. Ezt megelőzően külön megegyezés szükséges azokban a kérdésekben, hogy az optálási jogot milyen módozatok között lehet gyakorolni és mi történik az optások vagyonával. A jegyzőkönyvben ezenkívül leszögezték, hogy a két kormány a jegyzőkönyvben foglaltakat az érdekeltek tudomására hozza. Ez a megegyezés tehát a bécsi döntésben megállapított optálási határidőt meghosszabbította és ez csak a román és a magyar kormányok által közösen megállapított időpontban kezdődik.

A török lapok tulságosan közlékenyek voltak

Szofiából jelentik: Mint ismeretes, a szófiai angol követ és a követség személyzete Törökországba utaztak. Az angol követ és kísérete Istanbulban a Pera-szállóban bérelt lakást, ahol rövidesen megérkezésük után bombarobbanás történt.

Az istambuli török lapok a kiadott utasítás ellenére szenzációs cikkeket foglalkoztak a robbanás ügyével,

ami arra készítette a török minisztertanácsot, hogy négy istambuli lap megjelenését három napra, hat lap megjelenését pedig két napra felfüggesztette.

Ujabb jelentés szerint a Pera-szállóban történt robbanásnál megsebesült személyek közül meghalt a volt angol követség Armstrong nevű gépirőnjé. Ezzel a robbanás áldozatainak száma hatra emelkedett. A török lapok most más csak a hivatalos jelentéseket közlik. (Rador.)

Sortüz a tengerben uszó üres palackra

A Stefani ügynökség jelenti Tangerből, hogy az angolok néhány nap előtt feltartóztattak és lefoglaltak egy francia hajót, amelynek kapitánya bejelentette, hogy hajóját francia tengeralttjárók kísérik és feltartóztatása a legsúlyosabb bonyodalmakra vezethet. A francia gőzös kapitánya valószínűleg csak tréfiából közölte ezt az angolokkal, ezek azonban komolyan vették a bejelentést, mert az a legnagyobb ijedelmet váltotta ki. A gibraltári kikötőben vesztető angol hajók napokig nem mertek kifutni a tengerre és az angol torpedórombolók sokáig kutattak a francia tengeralttjárók után. Az angolok ijedelmére jellemző, hogy egy hajókaraván, amely már el akarta hagyni a kikötőt, sürgősen visszafordult, az egyik torpedóromboló pedig több sortüzet adott le a tengerben uszó üres palackra, amelynek nyakát a tengeralttjáró periszkopjának vélték.

Álhírek az állítólagos részleges magyarországi mozgósításról. Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda közlése alapján a Rador-ügynökség: Pelelőtlen helyről olyan hírek terjedtek el, mintha a magyar kormány elrendelte volna egyes korosztályok mozgósítását. A Magyar Távirati Irodát illetékes helyen felhatalmazták ezen térből kapott hírek megcáfolására. Hasonlóképpen váltottak azok a híresztelések, melyek a határvidéken eszközölt csapatösszevonásokról szóltak.

FORUM ARAD, a nagyjelmek színháza
Telefon 20-10

Ma a szezon egyik legkiemelkedőbb műseménye, az évad legmemorábilis drámája

Egyszer ha majd újra találkoznunk

FDMUND GOULDING rendezésében. Új UFA-híradó
szám. Előadások 5. 7-15 és 9-10-kor. Szabad és kedvezményes jegyek nem érvényesek

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 22.— pengő és egész évre 40.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Kiállok a sorból

és újságíróból újságíróvá leszek. Kiállok azok sorából, akik a betű fegyverével a napilap hasábjain a kultúráért, a szépet, jóért és igazságért, valamint az emberek sorsának jobbrafordulásáért harcolnak. Negyvenhárom esztendőn át voltam részese ennek a küzdelemnek és munkásságom utolsó tizenöt évét a Déli Hírlapban fejtettem ki, abban az újságban, amelynek ott voltam születésénél és amelynek fejlődését, terebélyessé válását büszkeséggel néztem és amely elválaszthatatlanul a szívemhez kötött.

Negyvenhárom évi odaadó munkásság után bucsuzom az olvasók ezreitől. Lelkiismeretem nyugodt, mert írásaimmal mindenkor igyekeztem a közérdeket szolgálni. Az olvasókra bízom annak a megítélésért, hogy ez mennyire sikerült. De ha visszagondolok arra a sok-sok buzdító levélre, szóbeli helyeslésre és számtalan bearáti kézszerítésre, amelyet az olvasók táborától kaptam, azt hiszem, hogy munkásságom nem volt meddő.

Az a világ rendje, hogy idővel az öregek félreálljanak és a munka folytatását átengedjék a fiataloknak. Azért állok ki én is a sorból. Amha nem is ülök már a szerkesztőségben és nem írok politikát, napilírt, közgazdaságot és egyéb ilyen robotos munkát, olykor-olykor még találkoznék akárok az olvasóval. Ha szép verset penzettek, vagy ha színes történet jut eszembe, átnyújtom azt az olvasónak, hogy így igazoljam a köztünk fennálló és sohasem szűnő lelki kapcsolatot.

És te, kedves olvasó, maradj hűve továbbra is Iancu-nak, amely érted van, érted dolgozik. Gondolatban keblemre ölelem a Déli Hírlap minden olvasóját, akéhez tizenöt esztendőn keresztül mindenkor szeretettel szóltam.

KUBÁN ENDRE.

A szerkesztőségi szoba egyik sarkában meghúzódó kis írógépes asztalka új gazdát kap. Az írógépen előtt hosszú éveket eltöltött, a betűk felett hajlott háttal fáradhatatlanul dolgozó Kubán Endre kartársunk, a Déli Hírlapnak megindulásától kezdve hűséges munkatársa. — Kiállott a sorból. A természet örök törvénye érvényesült ismét. az öregek csendben félrevonulnak a porondról, a négy évtizedet meghaladó időn át kitünő újságírói tollal, sokoldalú felkészültséggel és ideális hivatásszeretettel harcoló Kubán Endre nyugalomba vonult, az írógép apró billentyűs betűit más kartárs kopogtatja és nekünk, akik az utolsó másfél évtizeden keresztül Kubánnál egy fedél alatt álltunk a magyar újságírás betűit, még sokáig fog hiányozni a megszokott szerkesztőségi keretből az ő jellegzetes feje, jóindulatu dörmögő hangja, minden igaz ügyért fellebörgő lelkesedése és minden idők minden újságírójának példát mutató kötelességtudása. Mert a hatvanhárom éves Kubán Endre huszonhárom éves riportert fiatalos lendületével indult cikkeinek anyaga után, amikor az igazságot kellett valahol kiharcolni, amikor az élet elesett szegényeit kellett sok megértő szeretettel támogatni és bizony akárhány Krózus megközelítőleg sem juttatott annyit a szegényeknek, mint az ő szívből jövő és szíveket megindító sorai. Leles magyar kulturmunkája írásban és szóban, szociális értékű cikkei, élel és színes riportjai, dus fantáziát csillogtató társadalmi és történelmi regényei, esengő-bongó rimel, a sok ötletes Koró Pál-vers és nem utolsósorban a kicsinyek részére írott tanulságos és oktató gyermekmeséi mindmennyi értékes részei annak a napfényes csillogás, drágakő ragyogásu kaleidoszkopnak, amely Kubán Endre újságírói egyéniségét és írói képét tükrözteti vissza. És ha fel van valahol írva az a hihetetlen igazság, hogy az újságíró részére is adódik nyugalom és pihenés még ezen a Földön, akkor Kubán Endre erre bőven reászolgált, kegyetlen megdolgozott érte, becsülettel megérdemelte, élvezze sokáig!

— Új timișoari (temesvári) alpolgármester. Bucureștiből érkezett hír szerint Zbegan Vasile mérnököt a városi vízművek közbeesült igazgatóját timișoari (temesvári) alpolgármesternek nevezték ki. Zbegan igazgatót a városi vízművek vezetésében Prosteanu Sever mérnök fogja helyettesíteni.

— Magyar nyelvű lelkigyakorlatok. A timișoari (temesvári) Notre Dame leányliceumban lelkigyakorlatokat tartanak magyar nyelven. A lelkigyakorlatok szentbeszédeit Fodor József dr. hit-tanár, a Katolikus Népszövetség főtitkára mondja. A lelkigyakorlatokat vasárnap fejezik be.

TEXTILÜZLETEK

Timișoara (Temesvár)

március hó 15-től szeptember 15-ig d. e. 8—12 és d. u. 4—6 óráig tartanak nyitva

— A Vörös Kereszt új elnöksége. A timișoari (temesvári) Vörös Kereszt Egyesület eddigi elnöknője, Marta Alexandru dr. volt királyi helytartó felesége tisztségéről — amelyet tizenhat éven át viselt — lemondott. A közgyűlés dr. Marta Alexandrunét díszelnökké választotta. Az egyesület választmánya most, mint értesülünk, Coste Zoet, Coste Iuliu dr. volt prefektus feleségét választotta meg új elnöknőjévé. Alelnökknek Mercea Valériát, Mercea Viktor dr. ügyvéd feleségét és Russu Titu dr. orvost választották meg.

— A Magyar Népközösség könyvtára működik. A Magyar Népközösségnek a timișoari (temesvári) Magyar Házban levő könyvtára most már rendszeresen működik. Ezentul könyvtárórát kedden és szombaton délután négytől félhet óráig tartanak. A Magyar Népközösség tagjai a könyvtárt minden ellenszolgáltatás nélkül használhatják. Értékesebb történelmi műveket csak a könyvtárban lehet olvasni, egyéb könyveket a tagoknak ki is adnak. A könyvtárt Cserny Ferenc nyugalmazott postafőfelügyelő vezeti. A könyvtár részére az utóbbi időben is számos könyvadomány érkezett, amelyekért a Magyar Népközösség ezuton is köszönetet mond.

— Egyházi kinevezések és áthelyezések. Pacha Ágoston dr. timișoari (temesvári) megyéspüspök Bittenbinder Mátyás traunau (cseraljai) plébános Pancotára, Schmalz György jimboliai (zsombolyai) káplánt pedig Traunaura (Cseraljára) nevezte ki plébánosnak. A püspök egyuttal a következő kápláni áthelyezéseket eszközölte: Ochsenfeld Mihály Tomnatieről (Nagyöszről) Jimbolia (Zsombolyára) került, Balogh István Rovinéről (Pécskáról) Tomnatizra (Nagyöszre), Galló Géza, aki eddig Pancotán tevékenykedett Ronivere (Pécskára), Ratkay István Satchinezről (Temeskenézről) Orsovára. Utóbbi egyelőre még nem foglalja el orsovai állomáshelyét mivel Aubermann Miklós sanandrei (szentandrászi) plébánost, aki baleset folytán a lábát törte, helyettesíti. Fischer István Ujmisés Satchinezen (Temeskenézen) kanott beosztást Vöő éter pedig Aradul Nou (Ujaradon) tevékenykedik.

— Jugoszláv konzulátus Timișoarán (Temesvárott). A belvárosi Politika című lap közlése szerint Jugoszlávia Timișoara (Temesvárott) a legközelebb főkonzulátust állít fel.

— Ha nincs étvágva, úgy igyék néhány napon át reggel éhgyomorrua félpohár természetesen „Ferenc József” keserűvizet, mert ezáltal bélmiüködése szabályozódik és így egész emésztése rendbe jöhet. Kérdezze meg orvosát.

— Új árlejtés földbérletekre. Timișoara (Temesvár) városa az érvényben levő rendelet értelmében még március hónapban új árlejtést tart a város határában levő és bevetésre alkalmas földekre.

— Egyházközségi est. A timișoari (temesvári) evangélikus nőegylet március 18-án, vasárnap este 8 órakor műsorral egybekötött egyházközségi estet rendez, amelyre az egyesület jóakaróit meghívja.

— Előadásorozat. Timișoara (Temesvár) városa a román kultúregyesületek támogatásával előadásorozatot rendez. Az előadásokat minden vasárnap délelőtt fél tizenkettőkor és minden csütörtökön délután hat órakor tartják a kereskedelmi liceum dísztermében. Holnap, vasárnap délelőtt Tenchea Ioan dr. ügyvéd, volt polgármester tart előadást a Tekintély fogalma a nemzeti szocializmusban címmel. Csütörtökön délután Grosorean Cornel dr. volt főpolgármester beszél a Romániai népkisebbségek helyzete 1930 év végén címmel.

— Bissinger gróf a jugoszláviai magyar népcsoport vezetője. Budapesti lapok közlése szerint a jugoszláviai magyar népcsoport vezetője Bissinger gróf földbirtokos lett, aki Teleki Pál gróf, magyar miniszterelnök sógora.

— Újból közlekedik gyorsvonat Arad és Curtici között. Bucureștii jelentés szerint Arad és Curtici között ismét forgalomba helyezték a 201 és 202 számú gyorsvonatokat, amelyeknek kapcsolata van a Lökőháza és Bécs között közlekedő magyar és német vonatokkal.

A Déli Hírlap a Romániai Magyar Népközösség lapja

öt hónapot meghaladó ideig tartó kényszerűsünet után újra megjelenik a Déli Hírlap, Lapunk új megjelenését a Romániai Magyar Népközösség kérésére Antonescu tábornok-államvezető engedélyezte. A Déli Hírlap így ezidőszert mint a Magyar Népközösség egyedüli napilapja jelenik meg Romániában. A népközösségi érdekek reánk háruló szolgálatának fenkölt tudata munkánknak fokozott felelősséggel való teljesítésére ösztönöz és kötelez. Akaratunk és elhatározásunk, hogy kötelezettségünknek maradéktalanul tegyünk eleget azon keretek között, melyek rendelkezésünkre átlanak. Isten nevében indulunk újból utunkra népiünk szent ügyének szolgálatában.

— Németország nem tárgyal Görögországgal. Hivatalos berlini körök közlése szerint a külügyminisztérium cáfolja azokat a híreket, mintha Németország a háboru befejezését javasolta volna Görögországnak.

— Béremelés egy textilgyárban. A timișoari (temesvári) Hammer és Ney textilgyár a munkaiügyi felügyelő-ségen történt megállapodás alapján munkásainak bérét 15 százalékkal felemelte.

— Evangélikus istentisztelet. A timișoari (temesvári) evangélikus templomban március 18-tól, vasárnaptól kezdve új istentiszteleti sorrendet tartanak. Ezentul délelőtt fél tiz órakor német nyelvű, 11 órakor pedig magyar nyelvű istentisztelet lesz.

— Ma kell jelentkezniök az aradi orvosoknak. Az aradi városi főorvosi hivatal közleményt adott ki, amelyben felszólítja az Aradon működő orvosokat, tekintet nélkül vallásukra és nemzetiségükre és akár folytatnak gyakorlatot, akár nem, hogy ma, szombaton, jelentkezzenek a városi egészségügyi hivatalban. Az orvosoknak ez alkalommal az alábbi irataikat kell magukkal vinniök: orvosi oklevél, foglalkozásuk szabad gyakorlatát igazoló Monitorul Oficialt, a különleges képzettségükröl bizonyítványt és katonai iratot.

— A Vörös Kereszt pályaudvari káptanjá. A vörös Kereszt Egyesület a timișoari (temesvári) főpályaudvaron tudvalevőleg kantint tartott fenn a bevonulók istápolására. Az egyesület, mint értesülünk ezen pályaudvari tevékenységét most beszüntette.

— Mozik műsora szombaton, március 15-én Timișoarán (Temesvárott): Apollo: Játék az élet (angol film). Capitul: Traviata (olasz film). Thalia: Napoleon az oka mindennek (német film). Corso: A halál lovasa (angol film).

— Megerősített letartóztatás. București Rador-jelentés szerint az ilfovi törvényszék újból megerősítette Serbu Gheorghé fővárosi lakos letartóztatását, akit azzal vádolnak, hogy Moruzoff Mihail, a titkos rendőrség volt-főnökével egyetértésben közel 118 millió leit tulajdonított el.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrnyeheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Ügyeletes gyógyszerárak: Szombaton, március 15-én a következő timișoari (temesvári) gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Brătianu-téren levő Götz gyógyszerár. Gyárvárosban a 3 Augustu-ton levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior-téren levő Moizsner gyógyszerár. Erzsébetvárosban a Lahovary-téren levő Cristea gyógyszerár. Józsefvárosban a Gen. Dragalina-téren levő Craciun gyógyszerár. Mehalában a Corvin és Ujkisodán Panaioth Ernő gyógyszerára. Aradon: Vojtek, Dancu, Bernáth és Berger.

	HAZAK	ELADÁSA
	FÖLDEK	VÉTFE
	SZÖLÖK	CSERÉJE
	MÁLMEK	
TELKEK	minden árlokozásban	
Hatschek ügyvédség		
Arad, Bul Carol 2. Tel. 16-8		

— A különleges rendeltetési alapok hiányai. A közoktatásügyi miniszterium közleménye szerint a különleges rendeltetési alapok kezelését tíz évre visszamenőleg felülvizsgálták és megállapították, hogy közben súlyos visszaélések történtek. Így jogtalanul és minden elszámolás nélkül 10,408,465 leit vettek fel az érettségi alapról, míg a kulturális alapról 48,469,816 leit, a magánoktatás céljára rendelt alapról pedig 2,148,221 leit vettek fel. A különböző alapokból összesen 65,836,439 lei tűnt el. A miniszterium a legfelső semmitűzők elé utalta az ügyet azzal, hogy indítsák meg az eljárást az alapoknak felelősséggel tartozó kezelőkkel, valamint azon személyekkel szemben, akik a jelentős összegeket felvették.

— Változás a lugoji katolikus lelkészi karban. Az ősszel Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök Lugojra helyezte Maludy Károly minorita hittanárt, aki az ideiglenesen Lugojon működő rendi papnővelde lelkiigazgatója lett. Maludy Károly nagyváradi származású lévén, rendi előjárásaitól kieszközölte a hazatérési jóváhagyást és ehhez a szükséges konzulátusi engedélyt megkapta, úgy, hogy el is utazott Lugojra. A szegedi minorita plébánián kapott új beosztást.

— A piarista liceum beszámolója. A timisoarai (temesvári) piarista liceum igazgatósága most adta ki nyomtatásban az elmúlt 1939—1940. évi tanévről szóló beszámolóját. A bevezetés elmondja a rendalapító kalazanci Szent József életét, majd beszámol az elmúlt iskolai év főbb mozzanatairól. Az intézetnek az elmúlt évben az alsó négy osztályban 197, a négy felső osztályban 141, összesen 338 növendéke volt. Az intézet növendékei közül 26 jelentkezett érettségi vizsgára. Ezek közül júniusban 14, októberben 11, összesen 25 tette le a sikeresen az érettségit.

— A magyar igazságügyminiszter kitérítése. Magyarország kormányzója Radocsay László dr. magyar igazságügyminiszternek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta, Radocsay László dr. annak idején ügyvéd volt Timisoarán (Temesváron), majd mint városi főjegyző működött egy ideig.

Hirdetéseket, előfizetési előjegyzéseket a

Déli Hírlap

részért felvesz, esetleges reklamációkat azonban elintézi a:

RUDOLF MOSSE

hirdető iroda Ara I, Fmine-cu-u. 8
TELEFON 17-11

— Köztársasági megalakult az Erdélyi Magyar Párt. Az alakuló ülésen Ferenc József dr. elnököt. Az Erdélyi Magyar Párt elnökévé Nyirő Józsefet, a kiváló erdélyi író választották meg, míg alelnökök Geley József dr. tanár és Ratz Mihály lettek. A választmány tagjai Balázs István, Bzga Alajos dr., Csekey István dr., Demeter Ferenc, Erzsényes Samu dr., Dunky Jenő, Maksay Albert dr., Juhász István dr., Kelemen Béla és Sárdy István dr.

Április elsejétől kezdve a márka hatvan lei. A német birodalommal kötött egyezmény értelmében a német márka árfolyamát április elsejétől kezdve hatvan leiben állapították meg. A nemzetgazdasági miniszterium közölte az érdekeltekkel, hogy a régi árfolyamon csak azok az átutalások érvényesek, amelyek a miniszteriumhoz március 31-ig benyújtott kérvények alapján történtek.

A textilüzletek új záróirai. A textilkereskedők kérelmére március 15-től kezdve a timisoarai (temesvári) textilüzletek munkanapokon a következő időben lesznek nyitva: a nagykereskedések délelőtt nyolc órától délután két óráig, a kiskereskedők pedig reggel nyolc órától déli tizenkét óráig és délután négy órától hat óráig. Ez a zárórend szeptember 15-ig marad érvényben.

Kivételek bőjti felmentvény Olaszországban. Rómából jelentik: Az Osservatore Romano hirt ad, hogy a különleges háborús helyzetre való tekintettel, XII. Pius pápa az 1941. évben egész Olaszország lakossága részére kivételes bőjti felmentvényt adott. A bőjt és megtartóztatás csak hamvazószerdán és nagypénteken kötelező. A felmentvény a gyarmati lakosság számára is érvényes.

Magyarországon is kukoricával keverik a kenyérsütésre használt lisztet. Budapesti jelentés szerint a magyar kormány elrendelte, hogy husz százalék erejéig kukoricalisztet kell a kenyérsütésre használt lisztbe keverni.

— Aradi anyakönyvi hírek. Az aradi anyakönyvi hivatalban az elmúlt 24 órában az alábbi születéseket, házasságokat és halálozásokat közzétették. Születtek: Hankó Erzsébet, Vinasi György, Eberwein Adolf, Szilbereisz Irén, Novac Florita, Manea György és Asztalos József. Házasságot kötöttek: Halmagean Militon kovács és Tigan Maria, Katona Mihály szabó és Nagy Erzsébet, Balog István szövőmunkás és Tóth Mária, Mladin Traian kereskedő és Nedrau Erzsébet, Dónáth Pál magántisztviselő és Hacker Klára. Meghaltak: Coroiu Aurel, özv. Tirsin Mihályné, Adolman János és Szűcs István.

— Oexel-Rónay Mihály báró meghalt. A Bánság társadalmi és közgazdasági életében valamikor jelentős szerepet játszott előkelő család feje, Oexel-Rónay Mihály báró, hosszas szenvedés után 79 éves korában meghalt. A hűboru előtt nagykiterjedésű birtokai voltak a Bánságban és azokon mintagazdaságokat rendezett be. Utóbb elvesztette birtokait és szűkös anyagi viszonyok közé került. Rendkívül nagyműveltségű, sokat utazott férfiú volt és értékes cikkei, szépirodalmi írásai sűrűn jelentek meg a Déli Hírlap hasábjain is. Halálát gyászolja egyetlen fia, Oexel-Rónay Ferenc báró, Budapesten élő öccse, valamint kiterjedt előkelő rokonság. A jászsevári katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartást Metzger Márton dr. prépostplébános végezte, aki megható búcsúztatót mondott.

Megszűnt a postaforgalom Románia és Anglia között. Londoni jelentés szerint az angol postaügyi miniszterium utasítására megszüntették a postaforgalmat Romániába és Bulgáriába.

— Vasárnap kezdődik az előzetes kiképzés. Az előzetes katonai kiképzés parancsnoksága közli, hogy az előzetes katonai kiképzés március 16-án egész Timis-Torontal-megyében megkezdődik. Kötelesek résztvenni az 1942., 1943. és 1944. évfolyamú ifjak, valamint az előző korosztályokhoz tartozó, de mint családfentartók felmentett ifjak is. Valamennyien kötelesek vasárnap, március 16-án reggel nyolc órakor az illetékes parancsnokságnál jelentkezni. Jelentkezni kötelesek az átengedett területekről menekült ifjak is. Az előzetes katonai kiképzésről való távollmaradást naponta nyolcvan lelei büntetik és azt, aki indokolatlanul többször hiányzik, husz napra munkatáborba küldik.

Meghosszabbították az adóvallomások benyújtási határidejét. Az adófizetők kérelmére a pénzügyminiszterium március 15-ig meghosszabbította a szabadfoglalkozásuk, iparosok, kereskedők adóvallomásának benyújtási határidejét. A részvénytársaságok adóvallomásának határidejét március 31-ig hosszabbították meg.

— Aradi megkezdődött a katonai előképzésük gyakorlata. Az aradi katonai előképző alfelügyelőség tudomására hozza az 1942., 1943. és 1944-es korosztályokhoz tartozó fiataloknak, hogy a nagyvezérkar rendelete alapján a katonai előképzésük gyakorlata megkezdődött és az érdekelteknek ugyanott kell jelentkezniük, ahol eddig is végezték gyakorlataikat.

A kereskedelmi utazók inkasszálhatnak cégük számára. A postavezérgazgatóság tiltott postaszolgálattal vádolta a fővárosi Tesatorie Carpatii nevű fővárosi vállalatot, mert a cég utazója üzleti körutja során 1939 júniusában 47.000 leit inkasszálta a vállalat számára. A bucarestii járásbíróóság öt ezer leit pénzbüntetést szabott ki és elrendelte a negyvenhétezer leit lefoglalását. Az ilfvi törvényszék a felelősséget tárgyaláson felmentő ítéletet hozott és végső fokon a bucarestii ítélőtábla foglalkozott az ügygel. Az ítélőtábla elutasította a postavezérgazgatóság semmisségi panaszát és megállapította, hogy a kereskedelmi utazók által végzett inkasszó nem tiltott postaszolgálat, mert mint megbízottak csak a munkaadóiknak járó összegeket veszik fel.

REPRODUKCIÓK

okmányokról, festményekről

Telefon
34-30

ENGEL ENDRE

FOTO-STUDIÓJÁBAN

Timisoara (Temesvár) I., Piața Libertății No. 4

— Eljegyzés. Pusztai-Popovits József hírlapíró (Budapest) és Bus Marianne (Budapest) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Aradon jelentkezniük kell a cselédeknek. Az aradi rendőrség illetékes ügyosztálya közli a cselédekkel, férfakkal és nőkkel, akik évi, hónapos vagy akár napi alkalmazásban vannak, eltekintve attól, hogy van könyvük, vagy nincsen, hogy mátol kezdődően és nyolc napig bezárólag jelentkezniük kell a rendőrség cselédosztályánál, ahova cselédkönyvükön kívül magukkal kell vinniük személyazonosság igazolványukat is. Azoknak a szolgálóknak is jelentkezniük kell, akik erre az évre már láttamoztatták jogszabályi könyvecskőjüket. Akik nem jelentkeznek, azokat szigorúan megbüntetik.

— Betörőbandákat tettek ártalmatlanná Arad megyében. Az arad megyei Apatelekes csendőrsége veszedelmes felhúsi betörőbandákat tett ártalmatlanná. Hosszas nyomozás után őrizetbe vették Misca Floarea, Purtan Vasile és Korponai Géza falubelieket, akikről kiderült, hogy betörték Pusztai Imre mérsáros üzletébe és Torsin László kereskedő boltjába, mindkét helyről pénzt és nagymennyiségű árut vittek el. A világosi csendőrség is betörőt fogott, letartóztatta Jivan Petru falubeli lakost, aki Benea Simion kolnáját fosztotta ki.

Sport

Elutasították a Mica óvását

Ujból műsorra tűzték az elmaradt UDR—FC Braila-mérkőzést

A bradi Mica az FC Craiova ellen elveszített mérkőzést megóvta azzal az indoklással, hogy Thierjung a timisoarai (temesvári) Chinezul volt csatára, a jelenleg a craiovai csapatban játszik, a német népközösség engedélye nélkül szerepel a román egyesült csapatában. Thierjung ugyanis német származású és a bradi csapat érvelése szerint német nemzetiségű játékos csak az illetékes népközösség beleegyezésével játszhatna román csapatban. A nemzeti bajnoksá bizottsága ezt az érvelést nem fogadta el és a Mica óvását elutasította.

A nemzeti bajnokság első tavaszi fordulójában műsorán szerepelt az UDR—FC Braila-mérkőzés, amely azonban elmaradt. A nemzeti bajnokság bizottsága azután Bucurestibe tűzte ki a mérkőzést, de brailai csapat azon sem jelenhetett meg. Már ug volt, hogy a mérkőzést a szokásos gólaránnyal a UDR javára írják, de a brailai csapat bizonyíték arra készítették a bizottságot, hogy az elmaradt nemzeti bajnoki mérkőzést újból műsorra tűzze. A mérkőzés időpontját most már az UDR határozza meg. A bizottság ezenkívül arra kötelezte a braila egyesületet, hogy térítse meg az UDR csapatának huszonnégyezer leles költségeit.

Sport-Foto-Optic

A legelősebb sportcikkék és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMIȘOARA

I., Str. Solderer 11

Fióküzlet: IV., Bul. Berthelot 10

Simatoc a válogatott keretben. A Ripensia legutóbb a fővárosban 3:0 arányú győzelmet aratott listavezető Unirea Tricolor ellen. A mérkőzésen Simatoc, a Ripensia fiatal játékosa olyan kitűnően szerepelt, hogy a válogatott csapatba kiszemelt játékosok közé sorolták.

Megdorgálták Ignát, az aradi Gloria játékosát, mert csapatának vasárnapi mérkőzésen sportszerűtlen magatartást tanúsított.

Marksteiner a magyar válogatott csapat edzésén. A magyar válogatott csapat játékosai edzőmérkőzés tartottak az MTK ellen. A válogatott csapat edzésén résztvett Marksteiner, a Ripensia volt csatára is, aki nek azonban nem kedvezett a pálya mély talaja és ezért csak mérsékelt teljesítményt nyújtott. Beállították a magyar válogatottba Lucaciut, a nagybánya sportegyletnek Timisoarán (Temesvárott) is ismerő játékosát, aki egy félidőt játszott és ezalatt igazolta játéktudását. Az edzőmérkőzést különben a magyar válogatott csapat nyerte meg 5:2 arányban. Bodolai Marksteiner és Kincses szerezték a gólokat.

Rádió

SZOMBATON, MÁRCIUS 15-ÉN.

Bucuresti: 6.45: Reggeli hangverseny és hírek. 12.30: Lemezek. 13.15: Rádióhírek. 13.30: Énekhangverseny. 13.50: Hírek német nyelven. 14: Zenekari hangverseny. 14.10: Rádió híradó. 14.30: A zenekari hangverseny folytatása. 15: Hírek. 15.15: Könnyű énekszámok lemezekről. 18: Diákóra. 19: Előadás. 19.15: Román népies zene. 19.45: Német nyelvű hírek. 20: Rádió híradó. 20.20: Vidám műsor. 20.45: Rádió posta. 21: Táncezen. 22: Sporthírek. 22.20: Könnyű zene. 22.45: Görög nyelvű hírek. 23: Német és olasz nyelvű hírek. 23.15: Román táncok. 24: Francia és angol nyelvű hírek. 0.15: Román zene.

Budapest I: 9.45: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.30: Időjelzés és időjárásjelentés. 13.30: Az operaház zenekarának hangversenye. 14.40: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.30: Cigányzenekar hangversenye. 17.30: Előadás. 18: Hírek. 18.15: Szórakoztató műsor. 19.30: Stefániai Imre zongorahangversenye. 20: Hírek. 20.20: Csevegés. 20.30: Feolvasás. 22: Hírek. 23: Cigányzenekar hangversenye. 24.25: Lemezek. 1: Hírek.

Budapest II: 12: Evangélikus istentisztelet. 20.15: Szalonzenekar hangversenye. 21: Hírek. 21.20: Modern magyar szerzők művei. 22: Cigányzenekar hangversenye.

Ajándék-

és háztartási cikkek, porcellán és övegben

L. SCHMIDT N. SCHUSTER

Timisoara (Temesvár) I., Lonovica-u. Tel. 22 46

KÖZGAZDASÁG

Özérdekű gazdasági rendelkezések A kereskedelem gyakorlásának szabályozása — A szabotázs-törvény módosítása és szigorú ellenőrzés bevezetése

A kereskedelem gyakorlásának szabályozásáról szóló törvény, amely a közelmúlt napokban jutott a köztárhoz, a volt helytartósági székhelyeken működő különböző bizottságokat megszünteti és

a cégjegyzéshez szükséges jogosítványok engedélyezését az egyéni cégeknek és az egyszerű társas cégeknek a kereskedelmi és iparkamarák hatáskörébe, a részvénytársasági formák mellett működő cégeknek pedig a törvényszékek hatáskörébe utalja.

Abban az esetben, amikor a nemzetgazdasági miniszter előzetes véleményét, amelyet az az illetékes kereskedelmi és iparkamarák felterjesztése alapján gyakorol, sítvány nemcsak új cégek bejegyzéséhez, hanem a régi cégek tevékenységének a kibővítéséhez, az üzlet helyének más községbe való áthelyezéséhez, fiókok, letelek létesítéséhez, valamint részvénytársaságok és azokkal rokonjellegű társaságok tökéletesítéséhez is kell. A szabánforgó törvény százszor leig terjedő pénzbrál és egy évig terjedő elzárással sújtja azokat, akik jogosítvány nélkül tiznek kereskedelmet, vagy pedig jogosítványukat olyan körülmények leplezése által nyerték el, amelyek ezen jogosítvány kiadásának megtagadásával jártak volna.

Esetekben a kereskedelem hivatalból megszüntető. Visszaható ereje a törvénynek nincsen, de a már levő cégekre annyiban vonatkozik, hogy hasonló jogviszonyt kötelesek szerezni kereskedelmük tárgyának változtatása, kibővítése, telepüknek más községbe költöztetése, fiókok és ügynökségek nyitása esetében. Van a törvénynek még egy pontja, amely az összes levő cégekre, valamint az ezután létesülőkre egyformán vonatkozik. Eszerint az összes cégek, legkésőbb az augusztus hó 24-ig kötelesek — 25.000 leig terjedő bírság terhe mellett —

a reklámtábláikon, számláikon, leveleiken, rendezési jegyeiken, árjegyzékeiken, prospektusaikon, és általában a kereskedelemben használatos összes közleményeiken a törvények által előírt egyéb megjelöléseken kívül bejegyzési számukat is feltüntetni,

és természetesen a bejegyzési év és a cégjegyzési hivatal feljegyzése mellett. Az még nem nyert tisztázást, hogy az engedélyezés a cégtáblákra is vonatkozik-e vagy sem. A hivatalos lap március 4. számában megjelent és az ezen állampolgárok rendelkezési cselekményeinek ellenőrzéséről szóló törvény háromféle határidőt ír elő.

A belföldön tartózkodó idegenek törvény megjelenésétől számított tíz szabad napon belül kötelesek bejelenteni a nemzetgazdasági miniszteriumnak azokat a részvényeket, kötelezvényeket és értékpapírokat, amelyeket Románia területén bocsátottak ki és amelyek nincsenek ténylegesen névelve. Azok az idegenek, akik nem laknak Romániában, ugyanezt a bejelentést husz napon belül, tehát legkésőbb március 24-ig a ország romániai követségénél tartoznak bejelenteni, akik tartózkodnak. A törvény megjelenésétől számított öt szabad napon belül

a részvénytársaságok és betéti részvénytársaságok kötelesek a nemzetgazdasági miniszteriumhoz eljuttatni alapító iratokat,

amelyekre vonatkozó határozataikat, a részvények átadására vagy elosztására vonatkozó okmányaikkal együtt, az utolsó öt év folyamán tartott közgyűlések és közgyűlések jegyzőkönyveit az ott megjelent részvényesek jelenléti jegyzékével együtt, valamint minden felvilágosításokat és okmányokat, amelyekkel tőlük a részvények tulajdonjogára nézve kérnek.

Ezen bejelentési kötelezettségek kapcsolatosak a törvény amaz intézkedésével, hogy az idegenek, vagy az idegenekkel azonosíthatók romániai javaik eladásáról, elidegenítéséről, bérbeadásáról stb.

A nemzetgazdasági miniszterium előzetes jóváhagyása alapján rendelkezhetnek.

A miniszterium elrendelheti, hogy az idegenek részére az összes cégeket, kötelezvényeket stb. az idegenek számára a Nemzeti Banknál letétbe helyezik. Az erről szóló rendelkezést ebben az esetben a miniszterium őrzi meg és az idegenek részére az összes cégeket felett az idegen csak a miniszterium engedélyével rendelkezhetnek. Nem tekintendők rendelkezési intézkedéseknek valamely vállalat vezetéséből kizárólagosan folyó ügyletek.

Idegeneknek tekintendők a törvény értelmében az idegen állampolgársággal bíró fizikai személyek, valamint azok a jogi személyek, amelyeknek központja külföldön van, valamint azok, amelyeknek Romániában mellekzshelyük és fiókjaik vannak.

A bankoknál, illetve hitelintézeteknél levő, idegenek tulajdonát képező részvények, kötelezvények és értékpapírok a nemzetgazdasági miniszterium előzetes hozzájárulása nélkül adhatók ki az idegenek részére. Ezek az értékek az értéktőzsdén adhatók el. Idegenek javainak, jószágok értékelésének az árveréséhez a miniszteriumot meg kell hívni. Részvények és értékpapírok kényszereladásáról a miniszterium 48 órával előbb értesítendő és annak jóváhagyása esetén érvényes ezeknek az eladására. A miniszterium elrendelheti, hogy az árverésből származó és az idegent megillető

összeg az idegen javára a Nemzeti Banknál letétbe helyeztessék

és ezen letét felett csak a nemzetgazdasági miniszterium engedélyével lehet rendelkezni.

A bírói és közigazgatási hatóságok, a hivatalos tőzsdéigyrökök, minden illetékes, hitelesítés vagy eladás kapcsán, a bankok és hitelintézetek pedig a náluk levő vagy náluk letétbe helyezett részvények, kötelezvények és értékpapírok felől történő rendelkezések esetében kötelesek ellenőrizni a rendelkezési ügylet végrehajtó félnek az állampolgárságát.

Módosítást szenvedett a szabotázs-törvény is, amelynek intézkedéseit most kezdik az ellenőrző hatóságok módszeresen ellenőrizni.

Timisoarán (Temesvárott) 29 ellenőr működik és néhány nap óta sorra vizsgálják az üzleteket. Az ellenőrzés tárgya mindenekelőtt annak megvizsgálása, vajjon a kereskedő összes áruinak az árát kifüggesztette, vagy pedig az árukat kellő, feltűnő és olvasható árjelöléssel látta-e el? Ha a kereskedő standard-árakat köteles tartani megvizsgálják, hogy kellő mennyiségben raktáron vannak-e a standard-árak, külön vannak-e választva a többi árutól, fel van-e tüntetve világos és nagy felírással a „Standard” megjelölés, a többi árcédulához viszonyítva éppen olyan nagyságú árcédula van-e a standard-áru, mint a többi áru, a kirekat harmadrésében előírás szerien vannak-e a standard-cikkek kellő megjelöléssel. Kiterjeszkedik az ellenőrzés a maximált cikkek árainak a betartására, továbbá arra, hogy megfelelő nagyságú árcédulákkal vannak-e a maximált cikkek előlta, ki van-e függesztve a város maximálási hirdetménye, elsőrendű közszükségleti cikkeknek minősített áruknál nem lépik-e túl a megengedett hasznót? Ha több helyiségben, vagy más raktárakban is

van áruja a kereskedőnek, ki van-e függesztve a kereskedő eladási helyiségében ezeknek a cikkeknek pontos megjelölése annak a feltüntetéseivel, hogy ezek hol találhatók?

Ha a kereskedő ezt a formáságot elmulasztja, ez olybá veendő, mintha árualmozás, illetve üzlekedés céljából titkos raktárakkal rendelkezne.

Joguk van az ellenőrző közegeknek megállapítani, vajjon a kereskedő nem árusítja-e cikket magasabb áron, mint ahogyan azok meg vannak írva, vagy ki vannak függesztve és nem tagadják-e meg a raktáron levő áru eladását. Az említett esetekben egy-két havi munkatáborba való utalás és a szabánforgó áruk elkobzása lesz a büntetés.

Szabotázs vétségét követi el azonkívül még az a kereskedő is, aki a közhatalóságok által hozzátüntetett kérdésekre nem válaszol, a kérdőíveket nem tölti ki való adatokkal, vagy azokat késedelmesen juttatja el rendeltetési helyére.

Különösen szigorú a büntetés visszaesés alkalmával, mert 5—25 évig terjedő kényszermunka és a javak vagy érmék elkobzása a várható büntetés.

A legutóbbi módosító törvény visszaesésként azokat az eseteket minősíti, amelyeket a kereskedelmi szabotázs miatt hozott végleges ítélet után eltelt egy hónapon túl követtek el.

Itt említjük meg, hogy a legutóbbi ellenőrző szemle alkalmával megállapítást nyert, hogy a timisoarai (temesvári) cipőkereskedésekben vagy nincsen elegendő standard-cipő, vagy pedig egészen hiányzik. Ezzel szemben a rendelet előírja, hogy április elsejétől kezdve minden cipőkereskedésben az áruk harmadik részének arányában kell standard-cipőnek lennie. Mivel pedig ezeket a népszerű cipőket a cipőgyárak nem szállították kellő mennyiségben, arra hivatkozva, hogy tömeges előállításukhoz hiányzik a nyersanyag, emellett a cipőkereskedők a kereskedőket megvesztették utján beadványt intéztek az illetékes hatóságokhoz és

kellő időben eszközölték rendszabályokat kértek, nehogy hibáikban kívül képtelenek legyenek a törvényes előírásoknak eleget tenni.

A hasonló helyzetben levő cipőkereskedőknek eszenkívül érdekükben áll, hogy ajánlott levelek másolataival hitelesen bizonyítani tudják, hogy mindent elkövettek a kellő mennyiségű standard-áruknak idejében való megrendelése érdekében.

Korber-ékszeresek

A legdivatosabb minták szerint készülnek. Ékszer- és órájavítások! Mérsékelt árak!

KORBER ISTVAN, Timisoara (Temesvár)

I. Strada Caruso 3, (Kossák fényképész mellett)

A kötos követelések alapjának dotálása. A nemzetgazdasági miniszterium az 1941. pénzügyi évre a kétes követelések tartalékalapjának dotálását az összes kintlevőségek 4%-ában, az ipari jellegű berendezések amortizációs kulcsát pedig 13 %-ban állapította meg.

A visszáruk után fizetendő adó. A pénzügyminiszterium legutóbbi rendelete értelmében a kereskedők által a gyárosokhoz vagy importőregekhez, vagy pedig a termelők részéről a termelőkhöz küldött visszáruk után 1940. november 27-től kezdődőleg a 2%-os rendkívüli adó nem rovdandó le. — A régebbi visszáruküldeményekre vonatkozólag a pénzügyminiszterium fentartja azt a követelést, hogy 1940 június 23-tól szeptember 28-ig minden visszáru után, szeptember 28-tól november 27-ig pedig a kereskedő által visszaküldött olyan áru után követeli a 2%-os rendkívüli adó megfizetését, amely az átvételtől számított 5 nappal hosszabb idő után küldöttek vissza.

Az aradi kereskedelmi kamara új vezetősége. Aradon új vezetőséget neveztek ki a kereskedelmi és iparkamara élére. A kamara elnöke Jercan Nerva, vezetőségi tagok Comsa Emanuel, Ionescu mérnök, Motiie kereskedő és Hettmann Márton aradmegyei malomtulajdonos.

A pezgő árusítása. A pénzügyminiszterium közli, hogy pezgő a jövőben kizárólag állami címkevel és zároszalaggal hozható csak forgalomba. Április elseje után minden pezgő, amely nincs állami zároszalaggal lezárva, haladéktalanul elkobzandó és ezenfelül az ilyen italt raktározó kereskedő megbírságolandó.

Nemzetvédelmi bélyegek készlete. A pénzügyminiszterium nemrég kiadott rendeletével előírta, hogy a kereskedők legalább annyi 2%-os rendkívüli nemzetvédelmi bélyeget kötelesek készletben tartani, amennyi tíz napi szükségletüknek megfelel.

Az állam kisajátította a Malaxa-műveket. Antonescu tábornagy, államvezetői rendeletére a Malaxa vasipari műveket az állam javára kisajátították. Az intézkedés indokolása szerint a Malaxa-műveket, amelyek kilencvennyolc százalékban állami megrendeléseket eszközölnek, állami segítséggel alapították és tartották fenn. A Malaxa-művek közel ezerszázalékos nyereséggel zárták mérlegüket, mégis a munkások és tisztviselők fizetése nem volt kielégítő. Ávasutigazgatóság felbontotta a Malaxa-művekkel kötött szerződéseket és rövidesen új szerződéseket köt a vasut és az állam érdekeinek figyelembevételével.

Kivonják a forgalomból az 5000 leies bankjegyeket. A Nemzeti Bank közleménye szerint március 21-ig kivonják a forgalomból az 5000 leies bankjegyeket, amelyeknek ezen időpont után már nincsen értékük. Elhatározta a jegybank azt is, hogy a II. Carol képvél ellátott ezer leies bankjegyeket, valamint a régi, kávébarna színű, nagyformájú és a kis zöldszínű ötszáz leies bankjegyeket szintén kivonják a forgalomból. Április 15. után ezek a bankjegyek is értéküket veszítik.

A betegsegélyzőhátralékok kedvező feltételű befizetése. A szociális biztosítás, a betegsegélyző pénztárak központi vezetősége elhatározta, hogy a hátralékok betegpénztári járulékok befizetésére megállapított határidőt március 31-ig meghosszabbítja. Ezen időpontig a hátralékokat igen mérsékelt bírság mellett lehet befizetni. A huszezer leig meg nem haladó hátralékos járulékokat öt százalékos bírsággal lehet kiegyenlíteni. Nagyobb összegeknél a központi vezetőséghez kérvény adandó be a bírság leszállítása érdekében. Ezeket a kérvényeket március 30-ig kell beadni.

Hétfőn kezdődik Aradon az állatok tavaszi felülvizsgálása. A házállítók és főleg a lovak szokásos tavaszi felülvizsgálása, valamint a különböző háziállatoknak statisztika összeállításra céljából történő összeírása hétfőn kezdődik. Hétfőn, március 17-én a mikelacai körzethez tartozó lovakat vizsgálják felül a mikelacai városi közigazgatási kirendeltségnél, délelőtt 8-tól 12 óráig. Kedden délelőtt a gáji lovakra kerül sor, az ottani városi közigazgatási kirendeltségénél, szerdán délelőtt a belvárosi és Perynyávohoz tartozó lovakat vizsgálják felül és oltják be az állatvásártéren, másnap pedig ugyanott az oltás hatását vizsgálják meg. 21-én délután 3-tól 6 óráig a Mossóty-telepi lovakra kerül sor az ottani, nemrég létesített városi közigazgatási kirendeltségénél, következő nap délután az oltás hatását vizsgálják meg. A fenti napokban írják össze a különböző háziállatokat is, ezeket azonban a tulajdonos lakhelyén vezetik be a városi ellenőrök a kimutatásba, faj, nem és kor szerint. Összeírják a háziállatanyagokat és mérkasokat is.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételi, a második az eladást jelenti) 107 százalék felárral: Dollár 211.05—217.97, svájci frank 49.16—50.61. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.78—33.40, francia frank 3.24—3.31, német márká 49—50 (felár nélkül), olasz líra 5.50 (felár nélkül), pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92— (felár nélkül).

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: KUN BAN ANDRIS

109

Hull vidáman hallgatta elbeszélésemet, majd odaszólt a komornának:

— Remélem, Marianne, sokkal jobb barátok leszünk, semhogy Lolát megcsaljuk.

Rufenacht nem felelt, mogorván nézett völegényemre és pezsgőt töltött a ponarába.

Ebéd után Teddy a magával hozott aktatáskából vaskos iratköteget szedett elő és elébem tette.

— Kedves Lola, — mosolygott, — ezt eljegyzési megajándékosztantam. Hetek óta dolgoztam rajta és tegnap fejeztem be.

Kezembe vettem a papirokat és az első lapon olvashattam a címet:

— Trónusdöntő balettcipő, vagy Montez Lola és Lajos bajor király. Színmű három felvonásban. Írta Hull Teodor.

Erdeklődéssel fordítottam a második lapra, amelyen a szerző a darab szereplőit sorolta fel. Ezek: Montez Lola, Lajos király, Wallerstein miniszterelnök, Berks pénzügyminiszter; Teresia királynő, Zsófia hercegnő és több más ismert személyiség.

Falánkul fekdtem neki az olvasásnak és minden sornál jobban és jobban izgultam. Hull hallgatagon szivarozott és olykor ivott egyet a pezsgőből. En nem törődtem vele és csak akkor szólaltam meg, amikor a harmadik felvonásnak is végére értem.

— Teddy, ezt remélek irtad meg! A címszerepet természetesen én fogom játszani.

— Magától értetődik, Lola, hiszen azzal a gon-

dolattal irtam, hogy magad lépsz föl a rólad szóló darabban. A többi szereplők mind élethű maszkokat készítenek maguknak a te utasításaid alapján azokról a személyekről, akiket ábrázolnak.

— Helyes. De hol és mikor adjuk elő a darabot?

— Szanfranciskóban, hiszen odakészülünk. Még ma kiíratom a szerepeket és a rendező számára is megcsináltatom a másolatot. Az egészet elküldöm a Comedy-színház igazgatójának, John Fellownak, aki régi jóbarátom. Megírom neki, hogy a darab bemutatja az ő színházában lesz, de te igényled a jövedelem felét. A másik feléből neki kell fizetnie a színészeket és fedeznie az összes kiadásokat. Meggyőződésem, hogy így is nagy nyeresége lesz és örömmel fog kapni az izletlen. Addig is, amíg Szanfranciskóba érünk, kioszthatja a szerepeket a megfelelő színészek és színésznők között és megkezdheti a próbákat. Te is megtanulod akkorra a szerepedet.

Örömmel egyeztem bele mindenbe, amit Teddy mondott és hálából a kitűnő ötletért megcsókoltam.

122.

Szanfranciskó 1853 március 21.

Ma bemutató előadás volt a Comedy-színházban. Műsoron volt a Trónusdöntő balettcipő, amelyben én játszottam a vezető női szerepet, Montez Lolát, önmagamot. A többi szereplők élethű maszkokban és jelmezekben jelentek meg.

Az összes jegyek előre elkelték nemcsak a mai, hanem már a huszadik előadásra is.

A közönség nagyszerűen mulatott és sokszor a nyílt jeleneteket is megszakította tíz-tizenöt percre zivataros tapsaival. Ugy játszottam, mintha a müncheni eseményeket újból átéltem volna. A darabban Lajos királyt a kisujjam köré csavartam valóságos, a minisztereket és méltóságos államtanácsosokat pedig sorban keresztülugrattam a lovagló kor-

Sokért nem adtam volna, ha ezt az előadást a müncheniek is láthatták volna. Remélem mulatni fog az isteni nép, a fenséges csöcselék.

Hódolóim esküdöznek, hogy színésznőnek éppolyan nagy és utólréhetetlen vagyok, mint táncművésznőnek.

123.

Szanfranciskó, 1853. május 1

Borzalmas események történnek velem és körülöttem.

Teddy tegnap előtt postán nyomtatott cédulát kapott ezzel a szöveggel:

—Mister! Ha kedveli a különleges ételüket, utaztatog a Hallgatag mandarinhoz címzett kínai kocsimába. Chinatown, 33-ik uca. Etlapunk vonalozott csemegéi: pácolt macskafej, tengeri kigyó pávanyában, gyíkpástétom, fecskéfeszek palacsintába gyölyve, vörös gombakrém forrázott csigával. Tízletreméltó atyja emlékére kérem, hogy jöjjön. Szívesen látja önt és nem fogadja el a pénzt, ha nek bármely ételünk nem ízlenék, legalázatosan rabszolgája, Li-U-Po, akit önhöz méltatlan sárga arcu honfitársai a Zöldszíni Sárkánynak is neveznek.

— Nagyszerű, — lelkesedett Teddy, — elfogdom Li-U-Po udvarias meghívását és utaztatog hozzá a Hallgatag mandarinhoz. Ugyis rég nem voltam már a szanfranciskói kínai negyedben. A kínai ételkülönlegességek pedig, hidd meg, Lola, nem olyan utálatosak, mint azt nevük után következtethetnek. Kapok kimenőt, drága Lolám?

— Hogyne kapnál, Teddy? Menj csak el nyugodtan. Szórakozz. Hiszen a darabodat eddig mindig előadásán láttad. Már akkor is kívülről tudhatna ha nem te irtad volna.

(Folytatjuk.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés husz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 lei, minden további szó kettő lei. Jelleg és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt lei pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Flayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szépi templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Fluider trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Játék babakocsi, jó állapotban, megvételre kerestetik. Timisoara, II., Str. Inocentiu Klein 16. (578)

Eladó: egy faágy, két vas-ágy, képretek, virágváza, üvegóra, konyhakredenc, hosszú hajós Singer-varrógép, karnisok, vitrinebe való legyezők, kis tolettükör, stb. Timisoara, IV., Str. Jon Bratianu 17, I. em. ajtó 5, Csakis d. e. 11 és d. u. 3-ig. (574)

Használt mély sötétkek gyermekokci olcsón eladó, Timisoara, II., Str. Inocentiu Klein 16. (575)

Félix palma, 3 méter átmérőjű, eladó. Cim a kiadóban. (501)

Tanuló lány, jó házból való, fizetéssel felvétetik. Schnur Margit (volt Mikó), Timisoara, I., Str. Dr. N. Paulescu 1. (590)

Kifutófiú azonnalra felvétetik. Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (1077)

Esősobaszőnyeg (piros), kifogástalan állapotban, megvételre kerestetik. Timisoara, IV., Str. Bratianu 7, II. em. (576)

Előszobaszekrény nagy méretben megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. (579)

HAZAK FÖLDEK SZÖLÖK MALMOK TELKEK
ELADÁSA VÉTELE CSEREJE
minden árfokozatban
HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG
Arad, Bulv. Carol 46. Telefon 16-95.

Családi házat két esetleg három lakással sürgősen keresek. Ügynökök díjaztatnak. Cim a kiadóban. (581)

Tennis-pálya kiadó április 1-től. Politechnica portás. (Timisoara.) (506)

Butorozott szoba két személy részére április 1-re kerestetik. Ajánlatokat „Tiszta hely” jellegre a kiadóba kérem. (587)

Mindenes leány azonnalra felvétetik. Arad, Calea Saguna 8 (Gyermekkorház mellett.)

Gyermekszertető urinót keresek 9 hónapos kis fiam mellé, nappalra. Ajánlatokat „Gyermekszertető” jellegre a kiadóba. (505)

Konyhamérleget (két karut), kifogástalan állapotban, megvételre keresek. Cim a kiadóban. (583)

Inkasszáns, lehetőleg kaucióval, jó referenciákkal sürgősen kerestetik. Cim a kiadóban. (584)

Mosást, vasalást otthonra vállalom. Cimeket kérem „Rendes munka” jellegre a kiadóba leadni. (585)

Fehérnemű varrónőt vidékre pár heti munkára keresek. Cimeket a kiadóba „Vidék” jellegre kérek. (586)

Butorúzetemet áthelyeztem mindennemű butorok részére kaphatók
UNGOR

Timisoara (Jemesvar) V Str. Bratianu 79 (A Kuchertálya nagyar mellett)

Butorozott szobát keresek két személy részére, lehetőleg fürdőszoba- és konyhasználattal. Cim a kiadóban. (591)

Oktatásban jártas urinő lakásán tanít román, német és francia nyelvet, továbbá zongoráorákat ad kezdőknek és haladóknak. Jelentkezni 11-3 óra között. Timisoara, IV., Str. Jon Bratianu 17, I. em. ajtó 5.

Tiszta rendes bejárónő a délelőtti órákra, lehetőleg gyárvárosi, április 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. (579)

Kisebb bérház megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. (580)

Középnagyságu marógépet, újat vagy használtat, megvételre keres Eduard Hermann si Fiul, Timisoara, IV., Str. Jon Bratianu 20. Telefon 57-17. (503)

Recasi téglagyár téglafelvonó elevátort keres megvételre 6 méter magasságra. Ajánlatok a recasi téglagyárba küldendők. (504)
Női herékpár, jókarban lévő, megvételre kerestetik. Cimek 14-45 telefonszám alá kértnek. (571)

Bejárónő félnapra azonnalra felvétetik. Timisoara, IV., Str. Jon Bratianu 29, III. em. ajtó 14. (572)

Azonnalra keresek butorozott szobát, lehetőleg a Belvárosban, vagy ennek közelében. Cim a kiadóban. (592)

3-szobás lakás május 1-re kerestetik. Cimeket „Jó lakó” jellegre a kiadóba kérem.

Bolti szolga felvétetik. Cim Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (1079)

Házmesterpár felvétetik. Cim Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (1080)

Szép akar lenni?
Használjon **KULKA-féle illomtejkremet, illom-tejszappant és illompuvert, három színben.** Kapható kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Butorozott szoba 2 személynek, esetleg konyhasználattal, március 15-re kiadó. Timisoara, IV., Str. Jon Bratianu 17, I. em. ajtó 5. (573)

Tanuló lány felvétetik. Regina kalapszalag Timisoara, II., Piata Traian 7. (507)

Négy-öt szobás lakást keresek lehetőleg magánháza. Cimeket „Pontos fizető” jellegre Rudolf Mossehoz, Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (1078)

Alkalmi vétel! Porszivó, 110 voltos, olcsó eladó. Keckskeméti, Timisoara, I., Bulev. Reg Mihai I. 2. (volt Duca-utca). (502)

Társulnék 100.000 leiel rentábilis üzlethe Cimeket „Rentábilis” jellegre Rudolf Moss Arad, Str. Eminescu 8. alá kértnek. (1081)
Fagyaltartó eladó. Mann cukrász, Timisoara, II., Str. 3 August 21. (508)

Hatschek ingatlanforgalmi iroda

Arad, Bulev. Carol 46. Telefon 16-95.
(ARAK EZREKBEIN!)

5000: Főteri üzletház, nagy hozam. — 3300: Köruti sarokbérház, 6 luxuslakás. — 2000: A corso mellett emeletes, 2 izlet, 3×3, 5×2, mind fürdőszobás, parkettás, 230 ezer hozam. — 1200: Piacférei emeletes bérház, 10% netto jöv. — 900: Bérház, 4 középnagy lakás, fürdőszobákkal, 10 kis lakás, nagy jöv. — 750: Központban 3×2 szobás parkettás, fürdőszobás lakások. — 600: Belv. félbérház, izlet, 1×3, 5×1 szobás teljes lakás, jó jöv. — 500: Belv. mellett főúton, 2×2, 1×1 szobás teljes lakás, elfelezhető telek. — 400: Közkórháznál, nagy kertes, 3 lakásos. — 300: Gyermekkorháznál, 4 lakás, nagy gyümölcskert. — 240: Tűzoltóságnál 2 szobás, 1 szobás lakások. — 180: Külv. betonpincés új ház. — Csereingatlanok, földek, telkek, szőlők, minden árfokozatban.